
ความนำ

ธุรกิจหญิงบริการทางเพศเฟื่องฟูจนกลายเป็นประเด็นทางสังคมที่มีการถกเถียงและอภิปรายกันขึ้นมาเมื่อกลางทศวรรษ 2500 และ 2510 ในขณะนั้นผู้วางนโยบายแทบจะไม่ให้ความสนใจกับประเด็นปัญหาสังคมของธุรกิจเพศพาณิชย์ และเชื่อว่าเมื่อเศรษฐกิจไทยพัฒนาไปถึงระดับหนึ่งจนประเทศมั่งคั่งติดอันดับประเทศพัฒนาแล้ว เมื่อนั้นหญิงบริการทางเพศจะหมดไปเอง เสมือนดังประสบการณ์ของประเทศอื่นๆ ที่พัฒนาไปแล้ว เช่น ญี่ปุ่น จากนั้นมาจนถึงขณะนี้ เป็นเวลากว่า 30 ปี ก็ยังไม่มีวีแววว่าจำนวนหญิงบริการทางเพศในประเทศไทยจะลดลง แต่แท้จริงแล้วปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นคือ พัฒนาการเศรษฐกิจเพิ่มความมั่งคั่งให้ผู้คนกลับเพิ่มอุปสงค์ต่อหญิงบริการทางเพศ ประมาณการจำนวนหญิงบริการทางเพศในสังคมไทยทศวรรษ 2530 เริ่มตั้งแต่ระดับต่ำไม่กี่หมื่นรายจนถึงระดับสูงเกือบ 3 ล้านราย ลูกค้ามีทั้งคนท้องถิ่นและชาวต่างประเทศ แหล่งที่มาสำคัญของหญิงบริการทางเพศก็คือหญิงสาวคนไทย แต่ในช่วงระยะหลังมานี้ เอเยนต์หันไปชักพาและหลอกลวงหญิงสาวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาค้าประเวณีมากขึ้น ผลที่ตามมาหลายประการคือปัญหาเรื่องเอดส์ภายในประเทศทวีความรุนแรง และหญิงบริการทางเพศไทยเดินทางไปแสวงโชคยังตลาดต่างประเทศมากขึ้น แหล่งผู้หญิงใหม่จากกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ จีน ใต้ พม่า ลาว เขมร กล่าวได้ว่าหลายสิ่งหลายอย่างในประเทศเข้าสู่วงจรโลกาภิวัตน์กิจกรรมเพศพาณิชย์ก็โลกาภิวัตน์ไปด้วยเช่นกัน

จากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศไทยที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในยุคโลกาภิวัตน์ตามปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ ทั้งด้านสังคมแบบทุนนิยม การรับอารยธรรมจากตะวันตกที่มากขึ้น การแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ เป็นผลให้คนในสังคมมีค่านิยมในการบริโภคทางวัตถุมากขึ้น และได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงและเด็กเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี อีกทั้งสภาพของเศรษฐกิจที่มีการกระจายรายได้ไม่สม่ำเสมอ สนับสนุนให้เกิดกลุ่มผู้มีรายได้น้อยจำนวนหนึ่งหลังไหลเข้ามาเป็นฝ่ายผู้ให้บริการ ขณะเดียวกันก็มีกลุ่มผู้มีรายได้สูงที่มีกำลังซื้อมากก็เป็นฝ่ายผู้ใช้บริการมากขึ้น ก่อให้เกิดการค้าที่เรียกว่า “การค้าประเวณี” จากปัจจัยต่างๆ เป็นส่วนหล่อเลี้ยงให้ธุรกิจบริการทางเพศยังดำรงอยู่อย่างมั่นคงในสังคมไทย พร้อมทั้งมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ย่อมเกิดผลกระทบต่อประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ปัญหาโสเภณีหรือการค้าประเวณีเป็นปัญหาที่เรื้อรังของสังคมไทยมาเป็นเวลานาน และได้เติบโตกลายเป็นธุรกิจบริการทางเพศที่ปราศจากการควบคุมดูแลของรัฐอย่างจริงจัง ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นจุดหมายปลายทางของธุรกิจการท่องเที่ยวทางเพศ เกิดกระบวนการนำหญิงและเด็กจำนวนมากจากชนบทเข้าสู่ตลาดการค้าบริการทางเพศทั้งในและนอกประเทศ

ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ เพราะการค้าประเวณีทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ปัญหาทางด้านอาชญากรรม ปัญหาเกี่ยวกับการสาธารณสุข (โรคเอดส์) ปัญหาในด้านยาเสพติด ปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจที่ได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายที่จะกระจายลงสู่ประชากรกลุ่มต่างๆ นอกจากจะไม่ได้บังเกิดผลแล้ว ยังไม่ได้มีส่วนช่วยในการแก้ไขและขจัดปัญหาการค้าประเวณีให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปจากสังคมไทย ในทางตรงข้ามยิ่งประเทศไทยพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มรายได้ต่อหัวมากขึ้นเท่าใด การค้าประเวณีและโสเภณีก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

การดำเนินการใดๆ ของรัฐในการแก้ไขปัญหาโสเภณีก็มักจะได้รับการต่อต้านจากวงการค้าผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการดำเนินการนั้นๆ กระทบกระเทือนผลประโยชน์ต่อการหารายได้จากการค้าประเวณีของภาคเอกชน โดยมีการอ้างผลประโยชน์ของประเทศที่ได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีการค้าประเวณีเป็นกิจกรรมควบคู่ไปกับกิจกรรมโรงแรมและการบริการอื่นๆ แก่นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้การค้าประเวณียังได้รับการเพิกเฉย โดยไม่เพียงแต่ไม่ดำเนินการปราบปรามแล้ว ยังมีการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ที่ทำหน้าที่รักษาและบังคับใช้กฎหมายอีกด้วย ปัญหาการค้าประเวณีเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง นับตั้งแต่ต้นนโยบายทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การปฏิบัติตามนโยบายและแผนของส่วนราชการกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย การเติบโตของธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวและการใช้สตรีเป็นหญิงบริการ ซึ่งให้ผลกำไรอย่างสูงแก่ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องทำให้ธุรกิจนี้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในรูปแบบต่างๆ มากมาย เครื่องข่ายของการดำเนินธุรกิจได้ขยายทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ การค้าประเวณีถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการค้ามนุษย์ ซึ่งขัดต่อหลักการสิทธิมนุษยชนเพราะ โดยพื้นฐานแล้วเป็นธุรกิจที่ยอมให้บุคคลหนึ่งแสวงหาผลประโยชน์และดำรงชีพจากร่างกายของบุคคลอื่น แต่ในสภาพเศรษฐกิจสังคมปัจจุบันการให้บริการทางเพศหรือการค้าประเวณีกลายเป็นเครื่องมือเลี้ยงชีพของประชากรกลุ่มที่ด้อยโอกาส จึงจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อลดจำนวนผู้ให้บริการทางเพศ

ธุรกิจค้าบริการทางเพศถือว่าเป็นหนึ่งในธุรกิจได้ดินที่มีมูลค่าตลาดจำนวนมหาศาลเกือบ 2 แสนล้านบาทต่อปี นักวิชาการเศรษฐศาสตร์ประมาณการว่า สินค้านิดินนี้มีมูลค่าเพิ่มถึง 100% หรือคิดเป็น 1 ใน 4 ของภาคบริการทั้งหมด ธุรกิจนี้มีบทบาทเชิงบวกคือช่วยสร้างรายได้ต่อเนื่องให้กับผู้อยู่ในแขนงบริการที่เกี่ยวข้อง แต่ที่ผ่านมารัฐกิจนี้ถูกปรากการกฎหมายของรัฐและเสียงก่น่าทางด้านจริยธรรมสกัดกั้น การดำเนินธุรกิจนั้นทำให้เศรษฐกิจค้าประเวณีทั้งหมดหายไปอยู่ในระบบใต้ดิน โดยมีคนเพียงกลุ่มเดียวได้เม็ดเงินจากส่วนนี้ไป ถ้ารัฐบาลจะเปิดทางให้ธุรกิจนี้ขึ้นมาอยู่บนดินก็จะมีรายได้เข้ารัฐอย่างมหาศาล ประวัติศาสตร์ธุรกิจการค้าประเวณี

ประเทศไทยอาจไม่สามารถจะระบุจุดเริ่มต้นที่ชัดเจนได้ แต่จากการศึกษา พบว่าหญิงค้าประเวณี ผูกพันกับสังคมไทยมีมาช้านานในกฎหมายตราสามดวงสมัยอยุธยาตอนต้น โดยกล่าวถึงโทษทัณฑ์ไว้หลายตอนและหลักฐานสมัยอยุธยาตอนปลาย ซึ่งระบุที่ตั้งของโรงหญิงนครโสเภณีนอกเขตพระนคร รวมทั้งหลักฐานสำคัญจากจดหมายเหตุของท่านราชทูต เดอ ลาลูแบร์ ได้กล่าวถึง “อากรโสเภณี” ที่ตั้งขึ้นเมื่อสมัยพระนารายณ์ โดยจัดเก็บจากผู้ได้รับอนุญาตตั้งโรงหญิงนครโสเภณี ซึ่งนับเป็นการยอมรับฐานะทางกฎหมายของโสเภณีในรูปของธุรกรรมบนดินเป็นครั้งแรก ในประวัติศาสตร์การเก็บอากรโสเภณีดำเนินเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ในสมัยรัชกาลที่ 4 เก็บอากรนี้ได้ถึงปีละประมาณ 50,000 บาท ความเปลี่ยนแปลงสำคัญเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้เกิดการอพยพแรงงานจากประเทศจีนเข้ามาจำนวนมาก เนื่องจากเงินประสบปัญหาในประเทศตนเอง น่าน้ำหลายแห่งถูกเปิดขึ้นรับชาวต่างประเทศเนื่องมาจากสนธิสัญญา เกิดปัญหาตามมาหลายทาง การไทย จึงตราพระราชบัญญัติสัญจรโรค ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2452) เพื่อควบคุมจำนวนช่อง จำนวนโสเภณีเพื่อหาทางลดโรคระบาด ซึ่งเกิดจากการค้าบริการทางเพศ โดยกำหนดให้มีการตีตราโสเภณี ในยุคนี้เกิดคำที่เรียกว่าผู้หญิงโคมเขียวและจัดเก็บภาษีอย่างเป็นทางการในนามภาษีบำรุงถนน

พ.ศ. 2503 มีการประกาศกฎหมายปราบปรามการค้าประเวณี ซึ่งถือว่าโสเภณีเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย หญิงค้าประเวณีหรือโสเภณีต้องถูกปราบปราม จับกุมและถูกลงโทษ อันเนื่องจากการจัดความเรียบร้อยและสงบสุขของสังคม นับเป็นการสิ้นสุดของธุรกรรมประเวณีบนดิน และเป็นจุดเริ่มต้นให้การค้าประเวณีต้องเคลื่อนสู่กระบวนการค้าใต้ดิน ซึ่งนับวันจำนวนโสเภณีจะมีมากขึ้นเรื่อยๆ ตามการขยายตัวของประชากรและจากปัญหาของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น หญิงพม่าที่หนีจากสภาวะชนกลุ่มน้อย หญิงจีนทางตอนใต้ที่ประสงค์แสวงหาโอกาสใหม่ในชีวิต และหญิงรัสเซียที่ทนต่อความแร้นแค้นหลังการล่มสลายของประเทศไม่ไหว ฯลฯ

ปัจจุบันรัฐไม่มีทางรู้ได้เลยว่าจำนวนโสเภณีไทย-เทศ และรายได้จากภาคบริการส่วนนี้ที่แท้จริงเป็นเท่าใดมีเพียงตัวเลขประมาณการ เพราะรัฐผลการดูแลนี้ออกไปและเปลี่ยนบทบาทหน้าที่เป็นฝ่ายปราบปรามมิให้เกิดธุรกรรมนี้ขึ้น แต่ยิ่งปราบปรามยิ่งมีกฎหมายห้ามธุรกิจนี้ก็ยิ่งโตวันโตคืนเพราะผูกพันกับความต้องการธรรมชาติของมนุษย์ ค่านิยมบางอย่างเปลี่ยนไป เช่น ทั้งหญิงและชายมีทัศนคติเสรีเกี่ยวกับเรื่องเพศมากขึ้น อาจเพราะการศึกษาที่สูงและหน้าที่การทำงานที่รับผิดชอบ ในขณะที่สถิติทางการแพทย์พบว่าผู้ชายมีความต้องการทางเพศโดยเฉลี่ยสูงกว่าหญิง ถ้ามองในมุมของธุรกิจแล้วก็คือซัพพลายไม่สมดุลกับดีมานด์ จึงเป็นโอกาสของผู้ที่เข้าใจจะแสวงหาโอกาส ธุรกิจใต้ดินประเภทนี้จัดว่าเป็นความเสี่ยงที่จะย้อนกลับมา (High Risk High Return) ที่ให้มูลค่าเพิ่มสูง

ปี พ.ศ. 2535-2538 จากการวิจัยของมูลนิธิผู้หญิงพบว่าผู้หญิงให้บริการทางเพศ ทั้งในประเทศไทยและเปรียบเทียบกับต่างประเทศพบว่า เหตุผลหลักในการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมทางเพศมีสาเหตุหลัก 3 ประการคือ 1) แรงผลักดันที่เกิดขึ้นจากปัญหาทางเศรษฐกิจและค่าครองชีพของประเทศ 2) อุปสงค์จากหญิงบริการทางเพศ 3) กำไรมหาศาลที่เกิดขึ้นในระบบจัดหาจากทั้งเอเจนต์และกระบวนการค้าโสเภณีคืนสิทธิให้โสเภณี (คดี มรุขันธ์, ออนไลน์, 2547)

หากรัฐคิดจะเปลี่ยนธุรกิจช่องและโสเภณีที่อยู่ใต้ดินนั้น ต้องดึงให้หลุดจากมุมมองเรื่องศีลธรรมอย่างที่เอ็นจีโอและนักสิทธิมนุษยชนมักประณามว่าจะทำให้สังคมเสื่อมเสีย แต่ต้องใช้วิธีปราบไม่ได้ก็เอามาเป็นพวก โดยมีการจัดให้เป็นธุรกิจที่ทำให้ได้อย่างถูกต้องเสียเลย เหมือนอย่างในบางประเทศ เช่น เมืองอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์หรือประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ดำเนินการอยู่ การที่โสเภณีและช่องอยู่ในลิสต์ ปัญหาสังคมไทยอันดับต้นๆ ก็น่าจะเป็นเพราะปัญหาที่โสเภณีถูกบังคับให้ขาย ถูกทำร้ายร่างกายหรือเข้าขายล่อลวงเด็ก ฯลฯ และต้องยอมรับความจริงว่าโสเภณีไทยส่วนหนึ่งถูกทำร้ายและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่หลายคนก็สมัครใจที่จะเป็น ถ้าธุรกิจค้าประเวณีมีมูลค่าเกือบ 2 แสนล้านบาท หักภาษี ณ ที่จ่าย 3% รัฐจะมีรายได้มากถึง 6,000 ล้านบาทต่อปี ถ้าคิดแบบอัตราก้าวหน้า ตัวเลขจะเพิ่มขึ้นมากกว่านี้อีก และรายงานของ จีน เฟอร์นาค ลูเรท (Jean Fernand-laurent) ผู้ตรวจการพิเศษของสหประชาชาติ เรื่องการปราบปรามการค้าหญิงและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ระบุว่าการค้าหญิงสามารถทำกำไรแก่ผู้ค้าได้สูงกว่าการค้าอาวุธและการค้ายาเสพติด โดยมีเหตุจากความเสี่ยงในการปราบปรามที่ต่ำมีการลงโทษที่น้อยกว่า เนื่องจากความผิดที่ยังไม่เกิดขึ้นรวมทั้งการลงโทษซึ่งมุ่งเน้นที่ตัวผู้ค้าบริการทางเพศมากกว่าที่กลไกผู้อยู่ในระดับจัดหา หรือเจ้าของทุน หรือผู้ประกอบการ ความเข้าใจโครงสร้างทางธุรกิจของช่องคือ จุดเชื่อมโยงสำคัญซึ่งจะนำไปสู่คำตอบของทุน การบริหารงาน การจัดตั้งองค์กรและการแสวงหาทรัพยากรเข้าสู่ระบบ จนสามารถไขความเข้าใจที่อยู่เบื้องหลังความไม่ตีไม่งามที่สังคมบอกกล่าวให้นำไปสู่ความจริงที่ว่าโสเภณีคือ หนึ่งในธุรกรรมที่ประทับประคองเศรษฐกิจภาคบริการของประเทศ ให้สามารถก้าวเดินไปได้ แม้ในยามเศรษฐกิจของบ้านเมืองนี้ตกต่ำจนเข้าขั้นวิกฤติอาจต้องนำความจริงอีกด้านของช่องไทยและการรับรู้เชิงสาธารณะ จากเดิมที่มีภาพบรรยากาศของการกดขี่ผู้หญิง ไฟสีแดงสว่างท่ามกลางความมืด กลิ่นอับชื้น ควันบูห์และการทุบตี ทั้งหมดล้วนสวนทางกับความเป็นจริง โดยส่วนใหญ่ของช่องโสเภณีที่ประสบความสำเร็จทางการตลาด (คดี มรุขันธ์, ออนไลน์, 2547)

ในปัจจุบันอาชญากรรมข้ามชาติได้แพร่หลายมากขึ้น ทั้งในรูปแบบของจำนวนและความรุนแรง เช่น การลักลอบนำคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การฟอกเงิน การฉ้อโกงในบริษัทขนาดใหญ่ การลักลอบค้ายา เสพติด อาวุธปืน การโจรกรรมรถยนต์และอาชญากรรมที่สร้างความเสียหายต่อมนุษยชาติคือการค้าประเวณี ซึ่งองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติใช้ประเทศไทย

เป็นแหล่งแสวงหาประโยชน์จำนวนมากจากธุรกิจการค้าประเวณี อีกทั้งขบวนการค้าหญิงเป็นขบวนการที่มีพลวัตสูง อาจเริ่มจากการยินยอมแล้วอาจกลายเป็นการบีบบังคับหรือล่อลวง หรือผู้หญิงอาจถูกลักพาและบังคับให้ตกเป็นทาสทางเพศ ประเด็นสำคัญที่ต้องเน้นคือ สิ่งที่กำหนดว่าเป็นการค้าหญิงอยู่ที่การใช้กำลังบีบบังคับ การโน้มน้าว การล่อลวง การให้ความเข้าใจผิดๆ การใช้อำนาจหรือการเอาเปรียบหาประโยชน์ ดังนั้นการค้าหญิงก็จัดเป็นการแสดงถึงการไร้ความรุนแรงกับผู้หญิงและเป็นการขัดต่อสิทธิมนุษยชนตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาและบทบัญญัติกรุงเวียนนา (Vienna Declaration and Programme of Action) ซึ่งรับรองโดยการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิง (กินฮิเดะ มุซาโกจิ และ โมนิกา เจ วอชิงตัน, 2542, หน้า 5-6) ยิ่งไปกว่านั้นการประกอบอาชญากรรมข้ามชาติเหล่านี้จะมีลักษณะการดำเนินงานแบบปกปิดเพื่อรักษาความลับในองค์กรอาชญากรรม ซึ่งทำให้เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาชญากรรมข้ามชาติเหล่านี้มักจะสร้างความเสียหายให้แก่สังคมในระดับต่างๆ ลำดับแรกเป็นการคุกคามต่อชีวิตและความสงบสุขของประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อ ลำดับที่สองก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศรวมถึงระบบเศรษฐกิจและความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายซึ่งถูกบั่นทอนและทำลายอย่างมาก ลำดับสุดท้ายคือนำไปสู่ความล่มสลายของประเทศชาติได้ จึงควรมีการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจังจากภาครัฐ

ในขณะที่ประเทศไทยกำลังดำเนินการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดทิศทาง แนวทาง และมีการจัดวางการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลามากกว่า 40 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะก้าวไปเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ การดำเนินการพัฒนาในลักษณะที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยคาดหวังว่าจะสามารถก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่นๆ ตามมาด้วยนั้น ก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นแนวทางการพัฒนาที่ขาดสมดุล การพัฒนาที่มุ่งเน้นภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาเมือง โดยทอดทิ้งภาคเกษตรกรรมและการพัฒนาชนบท ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อชาวบ้านในชุมชนชนบท การลดรอนศักยภาพและอำนาจในการจัดการทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่น โดยเพิกเฉยต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ยอมรับสิทธิชุมชนอันเป็นระบบการจัดการและดูแลทรัพยากรท้องถิ่น ก่อให้เกิดปัญหาความล้มเหลวทางเศรษฐกิจขึ้นกับชุมชน อีกทั้งส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงที่มีผลทำให้ความเป็นชุมชนเริ่มอ่อนแอลงไปเรื่อยๆ ปรากฏให้เห็นได้จากปรากฏการณ์การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองเป็นจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ตลอดระยะเวลา กว่า 40 ปีที่ผ่านมา ปัญหาการค้าประเวณีที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มความรุนแรงของปัญหาที่เพิ่มสูงขึ้นตลอดมา นับเป็นปรากฏการณ์ ของปัญหาหนึ่งที่เป็นผลกระทบจากการพัฒนาการ ปรากฏการณ์การเข้าสู่

กระบวนการค้าประเวณีของหญิงสาวจำนวนมากและการดำรงอยู่ของอาชีพการค้าประเวณีในชุมชนชนบท จึงนับเป็นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ (นิวัตร สุวรรณพัฒนา, 2541, หน้า 1-2)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าประเวณีได้ถูกบัญญัติขึ้นเป็นเวลากว่า 30 ปี ในขณะที่ประเทศ มีการปรับตัวทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอยู่ตลอดเวลาในยุคสังคมโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดแสวงหาวิธีการกระทำผิดรูปแบบใหม่ๆ เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความผิดทางกฎหมาย ส่งผลให้กฎหมายที่ได้ถูกบัญญัติขึ้นไว้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการลงโทษผู้กระทำความผิด จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีมาตรการในการควบคุมการกระทำผิดโดยมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นในหลายยุคหลายสมัยต่างกัน แต่ก็แสดงออกอย่างชัดเจนว่าธุรกิจการค้าประเวณีเป็นการกระทำความผิดทั้งสิ้น อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมไปถึงการพัฒนาประเทศ

ในส่วนของประเทศไทยนั้นในอดีตการค้าประเวณีและธุรกิจการค้าประเวณีถือว่าเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีการยอมรับการค้าประเวณีในสังคมเท่าไร แนวคิดในการกำหนดให้การค้าประเวณีเป็นความผิดในทางอาญาเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2503 เนื่องจากแรงกดดันจากสหประชาชาติที่ได้รับร้องขอให้ประเทศที่เป็นสมาชิกและไม่ใช่สมาชิกต่อต้านการค้าประเวณี แต่การดำเนินนโยบายดังกล่าวนั้นไม่ได้ช่วยให้ธุรกิจการค้าประเวณีมีจำนวนลดลงได้ และในทางกลับกันการดำเนินนโยบายดังกล่าวกลับเป็นช่องทางให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการลักลอบเปิดสถานค้าประเวณีและธุรกิจการค้าประเวณีที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายขึ้นในสังคมเป็นจำนวนมาก

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ประเทศไทยมีการลักลอบค้าประเวณีที่ผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก แม้จะมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องใช้บังคับ แต่ก็ไม่อาจทำให้ธุรกิจการค้าประเวณีและธุรกิจการค้าประเวณีลดลงแต่อย่างใด

ถึงแม้พระราชบัญญัติจะมีการกำหนดบทลงโทษบุคคลทั้งหมดที่มีส่วนร่วมในการค้าประเวณีก็ตาม แต่กฎหมายนี้ก็กลับประสบความล้มเหลวในการแก้ปัญหาการค้าประเวณีในประเทศไทย สาเหตุใหญ่เนื่องมาจากการขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัตินี้มีขึ้นเพื่อเอาผิดกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการค้าประเวณี แต่ปัญหาการถูกบังคับให้ค้าประเวณีและการเปิดบริการของสถานค้าประเวณี ก็ไม่ได้รับการเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ดังนั้นข้อบกพร่องจึงไม่ได้อยู่ที่ตัวกฎหมายแต่อยู่ที่การขาดการบังคับใช้เป็นหลัก โดยเห็นได้จากธุรกิจการค้าประเวณีนับวันจะมีความสำคัญและทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในสังคม จากผลการวิจัยพบว่าภายในช่วงระยะเวลา 43 ปี นับแต่ที่รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 เป็นครั้งแรก จำนวนผู้ค้าประเวณีทั่วประเทศไทย

เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วถึง 3 เท่า โดยในปี พ.ศ. 2503 มีรายงานว่าจำนวนผู้ค้าประเวณีทั่วประเทศ อยู่ที่ 20,000 คน และจากการสำรวจจากกระทรวงสาธารณสุขที่ทำการสำรวจยอดจำนวน ผู้ค้าประเวณีในปี พ.ศ. 2549 มีการรายงานยอดจำนวนผู้ค้าประเวณีทั่วประเทศอยู่ถึง 55,355 คน และสถานค้าประเวณีทั่วประเทศได้ทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าหนึ่งเท่าตัว โดยในปี พ.ศ. 2549 มีสถานค้าประเวณีทั่วประเทศประมาณการได้ 13,398 แห่ง นอกจากนี้ยังมีสถานค้าประเวณี และผู้ค้าประเวณีอีกเป็นจำนวนมากมายที่ไม่สามารถสำรวจได้ จากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและ ต่อเนื่องของธุรกิจการค้าประเวณีในสังคมนี้เอง ส่งผลให้เกิดคำถามว่ากฎหมายการค้าประเวณี ที่ประเทศไทยใช้อยู่ในปัจจุบันสามารถควบคุมและแก้ไขปัญหาระบบการค้าประเวณีในสังคม ได้จริงหรือไม่ และหากกฎหมายการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาระบบ การค้าประเวณีได้แล้ว มีวิธีการอื่นใดบ้างที่สามารถใช้แก้ไขปัญหาระบบการค้าประเวณีที่เหมาะสม กับสถานะสังคมไทยในปัจจุบัน

แม้กฎหมายนี้จะยึดเอาการค้าประเวณีเป็นหลักในการป้องกันและปราบปราม แต่เนื่องจากการค้าประเวณีไม่ใช่วิถีชีวิตที่มีโทษตามกฎหมายนี้ กฎหมายกลับเอาผิดแก่ การกระทำอื่นที่จะนำไปสู่การค้าประเวณีและการกระทำใดๆ ที่เป็นผลได้จากการค้าประเวณี ทั้งนี้ เพราะวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้มีแนวทางในการป้องปรามการค้าประเวณีมากกว่า การปราบปรามการค้าประเวณี ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่ากฎหมายไม่เอาผิดเอาโทษกับการรับแขก หรือการค้าประเวณีโดยตรง แต่จะเอาโทษกับการกระทำที่เป็นปัจจัยให้เกิดการค้าประเวณีขึ้น

จากข้อมูลต่างๆ ที่ได้ศึกษามาข้างต้นซึ่งการค้าหญิงเป็นปัญหาที่ซับซ้อนมากที่ต้องการ กลยุทธ์ และวิธีการในการแก้ปัญหาที่ต้องมาจากหลายฝ่าย จึงอาจกล่าวได้ว่าการจะจัดการกับปัญหา เรื่องโสเภณีหรือการค้าหญิงก็ต้องเริ่มทำความเข้าใจกลไกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี และค้นหาวิธีการเสริมอำนาจให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและผู้ทีรอดพ้นจากการค้าหญิง นอกจากนั้น จะต้องหาทางให้รัฐบาลเลิกการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันกับผู้หญิงที่ถูกค้าประเวณี และพยายามปรับ ให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเลิกมองว่าผู้หญิงที่กลับมาจากการถูกค้าประเวณีเป็นอาชญากร ดังนั้นจึงเป็นต้องมีการศึกษาค้นคว้าถึงปัญหาและสาเหตุของธุรกิจการค้าประเวณีและผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจของชาติอันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศและเศรษฐกิจ เพื่อหามาตรการ และแนวทางแก้ไขที่ชัดเจนให้สามารถนำมาถือปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมกว่าที่เป็นมา ด้วยหลักการเหตุผลที่เหมาะสมและเป็นธรรม จนสามารถนำมาถือปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1 เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา รูปแบบและปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดการค้าประเวณี
- 2 เพื่อศึกษาข้อบกพร่องของกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี ซึ่งเป็นช่องทางในการประกอบธุรกิจ การค้าประเวณี
- 3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของต่างประเทศในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
- 4 เพื่อศึกษาผลกระทบจากปัญหาการค้าประเวณีที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ
- 5 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันจะช่วยส่งผลให้การแก้ไขปัญหการค้าประเวณีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมุติฐานของการศึกษา

ธุรกิจการค้าประเวณีตามกฎหมายการค้าประเวณีของไทยในปัจจุบันที่มีกลไกการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี โดยการกำหนดให้เป็นความผิดในทางอาญานั้น ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีที่มีอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ ในการศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหการค้าประเวณีในประเทศต่างๆ ไปพร้อมๆ กับการปรับปรุงระเบียบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายควบคู่กันไปพร้อมกับการแก้ไขปัญหาที่ต้นตอของปัญหา จะทำให้สามารถกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยการค้นคว้าจากเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตำรา หนังสือ วารสาร ด้วบทกฎหมาย พระราชบัญญัติ บทความ อินเทอร์เน็ต การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริง ตลอดจนศึกษาและวิเคราะห์ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้าประเวณีในอันที่จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งความเห็นของนักนิติศาสตร์ต่างๆ นำมารวบรวมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบแล้วทำการศึกษาวิเคราะห์เพื่อที่จะได้ประมวลเป็นข้อเสนอแนะในส่วนของการแก้ไข ปรับปรุงเพิ่มเติมข้อบกพร่องต่างๆ ของกฎหมายในเรื่องปัญหาธุรกิจการค้าประเวณี ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ผลวิจัย

ในช่วง 30 ปีของการพัฒนาประเทศแบบสมัยใหม่ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้กำหนดนโยบายรัฐส่วนใหญ่กลับมีแนวคิดที่มองว่าธุรกิจการค้าประเพณีสามารถนำมาใช้เป็นตัวกระตุ้นอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจได้ แนวความคิดที่ว่านี้ปรากฏอยู่ในนโยบายของรัฐที่สนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ “ธุรกิจเร่รุ่มของคนกลางคืน” หรืออีกนัยหนึ่งก็คือสถานบริการที่มีการค้ากามารมณ์อย่างเปิดเผยหรือกึ่งเปิดเผย ไม่ว่าจะอยู่ในรูป โรงแรม โรงน้ำชา ร้านอาหาร ในคัลเลอร์ บาร์ คาราโอเกะ สถานอาบอบนวด สโมสรเฉพาะลูกค้าประจำ

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าสภาพสังคม การเมือง รวมถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของประชาชนได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ปัญหาการขายบริการทางเพศที่ความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากปัญหาความยากจน การศึกษา และค่านิยม ประกอบกับนโยบายของรัฐที่เอื้อให้กระบวนการค้าประเพณีดำเนินต่อไป ไม่ว่าจะเป็นนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือการพัฒนาประเทศที่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างบุคคลและสังคม โดยมีกระแสทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญในการก่อให้เกิดธุรกิจการค้าประเพณี ซึ่งจะเห็นได้ว่าการลดสัดส่วนของผลผลิตจากภาคเกษตรกรรมในมูลค่าของผลผลิตรวมภายในประเทศลง ซึ่งในขณะที่ผลผลิตในภาคเกษตรลดความสำคัญลงภาคอุตสาหกรรมก็ประสบปัญหาและจืดจางกีดหลายประการด้วยกัน ทำให้เกิดการพัฒนาไม่สมดุลย์ขึ้น ทำให้มีการหลั่งไหลของประชากรจากชนบทเข้าสู่ตัวเมืองมากขึ้น การค้าประเพณีถือเป็นทางเลือกสำหรับการเข้ามาประกอบอาชีพของคนจากชนบท ประกอบกับประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอก ซึ่งได้แก่ประเทศทุนนิยมหรือประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมแล้ว ประเทศไทยจึงกลายเป็นแหล่งแสวงหาความรื่นรมย์ หรือผ่อนคลายความตึงเครียดของบรรดานายทุนและแรงงานในประเทศอุตสาหกรรม หรือทุนนิยมพัฒนาแล้ว ซึ่งพากันมาใช้บริการธุรกิจทางเพศในประเทศไทย นอกจากปัจจัยทางเศรษฐกิจแล้วการค้าประเพณีเกิดขึ้นมาจากปัจจัยทางสังคมด้วย เพราะความยากจนมิใช่ปัจจัยเดียวที่ทำให้มีการค้าประเพณี ซึ่งหากมองถึงปัจจัยทางสังคมแล้วก็จะพบว่า ในประเทศไทยมีความคิดเกี่ยวกับเรื่องของสภาพและทัศนคติของสังคมในระบบที่ชายเป็นใหญ่ ซึ่งส่งผลให้หญิงต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบและต้องถูกกำหนดบทบาทให้สนองความต้องการของสังคมที่ชายเป็นผู้นำและขาดโอกาสในการพัฒนาความสามารถ ในขณะที่แรงงานขาดแคลนหญิงจะถูกชักจูงให้ออกทำงานนอกร้านเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจ ซึ่งหญิงมักจะถูกใช้แรงงานอย่างหนักด้วยค่าตอบแทนที่ต่ำโดยอ้างว่าหญิงด้อยความสามารถ ซึ่งถ้าหากงานในภาคการผลิตโดยตรงหาได้ยากหญิงจะถูกชักจูงให้ใช้แรงงาน

ในภาคบริการ ประกอบกับความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ หนึ่งจะถูกผลักเข้าไปในธุรกิจทางเพศ อันเนื่องจากสาเหตุสภาวะความฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยมและนิยมวัตถุในระบบตลาดที่เงินเป็นใหญ่ โดยเงินเข้ามามีบทบาทเหนือชีวิตของคนในสังคมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นว่าในปัจจุบัน ความสามารถในการจ่ายหรือความมั่งคั่งของทรัพย์สินในครอบครองกลายเป็นเครื่องชี้มาตรฐานความเป็นอยู่หรือคุณภาพของชีวิตที่สำคัญ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการค้าประเวณีจะพบว่าธุรกิจทางเพศนี้เป็นแหล่งสร้างมูลค่าเพิ่ม จำนวนมหาศาล นอกจากนี้แล้วธุรกิจหญิงบริการทางเพศยังมีผลทางอ้อมต่อรายได้ในกิจกรรม เศรษฐกิจต่อเนื่องอีกหลายประเภท ซึ่งยากจะประมาณการได้ครบถ้วน ได้แก่ การจ้างพนักงาน บริการอื่นๆ ในสถานประกอบการและผู้ทำงานในธุรกิจบันเทิงอื่นๆ ที่ต่อเนื่องกัน อีกทั้งยังมีรายได้ จากนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศ ธุรกิจก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ที่เฟื่องฟูไปกับการขยายตัวของธุรกิจเพศพาณิชย์ การท่องเที่ยวและการบริการอื่นๆ ที่ต่อเนื่องกันอย่างแยกไม่ออก จะเห็นได้ว่าปัญหาการค้าประเวณีเป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ไม่เพียงแต่ เฉพาะการค้าประเวณีในบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว แต่ยังพบว่ามี การนำเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เข้ามาทำการค้าประเวณีด้วย ซึ่งรูปแบบของการค้าประเวณีนี้นั้นมีอยู่ 2 รูปแบบคือรูปแบบที่สมัครใจ และไม่สมัครใจ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการค้าประเวณีนี้นั้นรวมถึงการถูกบังคับ บังคับ คุกหลอกลวง ชักพามาด้วยประการใดๆ ด้วย จะเห็นได้ว่าจำนวนหญิงบริการทางเพศเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ในช่วงเวลาไม่ถึง 10 ปีที่ผ่านมา ดังจะเห็นได้จากข้อมูลจากกองกามโรค กระทรวงสาธารณสุข แม้ว่าในระยะหลังจำนวนหญิงบริการทางเพศจะลดลง เนื่องจากนโยบายของรัฐที่กวดขันมิให้มี โสเภณีเด็ก แต่จำนวนหญิงบริการก็ยังคงมีอยู่ และจำนวนหญิงบริการที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี และกามโรคจะมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ และการแพร่ระบาดของโรคผ่านคนกลุ่มนี้จะรุนแรงขึ้น ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้นปัญหาในเรื่องของการค้าหญิงและเด็กจึงถือเป็น ปัญหาที่สำคัญที่ทุกฝ่ายนั้นควรที่ร่วมมือกันเพื่อแก้ไข

ปัจจุบันนี้การค้าประเวณีมีการสลัดซับซ้อนในรูปแบบของเครือข่ายข้ามชาติและ มีการดำเนินการเป็นองค์กรอาชญากรรม รวมทั้งมีการทำกันเป็นขบวนการมีกลไกที่ประสานงาน โยงใยระดับประเทศ ระดับภูมิภาคจนถึงระดับโลก โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญ ได้แก่ นโยบาย ส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยในการประกอบอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าวนี้ จำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้ประกอบการจะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นองค์กร ซึ่งการเดินทางไปยังต่างประเทศของหญิง และเด็กจะพบว่ามีอยู่หลายทางด้วยกัน เช่น การชักชวนของนักท่องเที่ยว โดยญาติ เพื่อน คนรู้จัก นายหน้า และสำนักงานจัดหางาน เป็นต้น

เนื่องจากการค้าประเวณีเป็นปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมประการหนึ่งที่สำคัญ และมียุทธวิธีทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศที่มีฐานะยากจนทางเศรษฐกิจจะมีจำนวนผู้ที่ค้าประเวณีมาก

แนวคิดในการควบคุมการค้าประเวณีหรือระบบกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการค้าประเวณี (Legal Systems Governing Prostitution) ที่ใช้ในประเทศต่างๆ ก็มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ บางประเทศถือว่าการค้าประเวณีเป็นความผิดห้ามการค้าประเวณีโดยเด็ดขาด (Prohibitionist System) หรือบางประเทศไม่ถือว่าการค้าประเวณีเป็นความผิดโดยตัวเอง แต่มุ่งปรามการค้าประเวณีและเอาผิดต่อผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ในขณะที่บางประเทศยอมรับให้มีการค้าประเวณีถูกต้องตามกฎหมาย แต่อยู่ในพื้นที่พิเศษที่ได้รับอนุญาต (Legalizationist System) จากแนวคิดที่แตกต่างส่งผลให้มุมมองต่อการค้าประเวณีแตกต่างกันเป็นผลให้นโยบายในการป้องกันและปราบปรามธุรกิจการค้าประเวณีแต่ละประเทศมีความต่างกัน เนื่องจากการค้าประเวณีเป็นธุรกิจที่มีกำไรเป็นแสนล้านบาท และเป็นแหล่งรายได้สำคัญของนักธุรกิจเจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก การมีกรอบกฎหมายที่เหมาะสม และการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องอภิปราย และหาแนวทางทำให้เกิดประสิทธิผลในสังคมไทย

ในประเทศส่วนใหญ่ถึงแม้การกดขี่เอารัดเอาเปรียบหญิง เพื่อจุดประสงค์ของการค้าประเวณีจะถือเป็นการกระทำผิดอาญาแล้ว แต่เป็นที่น่าสังเกตได้โดยทั่วไปว่าอัตราการลงโทษผู้ค้าหญิงยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาก นอกเหนือจากการขาดความจริงใจในการแก้ไขปัญหานั้น ส่วนของรัฐบาลแล้ว ยังมีความยุ่งยากในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการอยู่ด้วย ปัญหาการค้าหญิงและเด็กจึงได้กลายเป็นปัญหาสำคัญในประเทศที่ควรให้ความสนใจใส่เป็นพิเศษ โดยทั่วไปการกดขี่เอารัดเอาเปรียบและการค้าหญิงในเมืองไทยมีผล เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ที่อยู่นอกขอบเขตของกฎหมาย ดังนั้นจึงเป็นที่คาดการณ์ได้ว่าการแก้ไขกฎหมายในเรื่องนี้จะมีผลเพียงเล็กน้อยต่อการสกัดกั้นการค้าประเวณี จึงได้กลายเป็นความนิยมของทุกๆ รัฐบาลที่จะพิจารณาถึงการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายการค้าประเวณี รัฐบาลปัจจุบันจึงได้ประกาศนโยบายที่จะแก้ปัญหาโสเภณีเด็ก อีกทั้งมีความพยายามที่จะแก้ไขกฎหมายปรามการค้าประเวณีโดยอาศัยระบบในการควบคุมการค้าประเวณี (Legal Systems Governing Prostitution) ทั่วโลกจะมีลักษณะร่วมกัน ซึ่งพอจะแบ่งได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ระบบห้ามการค้าประเวณี (The Prohibitionist System) ระบบนี้จะมองการค้าประเวณีว่าเป็นเรื่องผิดศีลธรรม จึงเห็นว่าควรจะมีการกำจัดให้หมดไปจากสังคมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีจึงถูกมองว่าเป็นผู้กระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการค้าประเวณี แมงดา ผู้เป็นธุระจัดหาหญิงมาเป็นโสเภณี ลูกค้าและตัวโสเภณีเอง

2. ระบบยกเลิก (The Abolitionist System) ระบบนี้ถือว่าการค้าประเวณีโดยตัวของมันไม่ผิดกฎหมายแต่มีการลงโทษการค้าหญิงและเด็ก การเปิดสถานค้าประเวณี การเป็นแมงดา การเป็นธุระจัดหา และการให้เช่าสถานที่เพื่อการค้าประเวณี แต่มีบทลงโทษการกระทำที่ถือว่า

เป็นการรบกวนและก่อความรำคาญแก่ผู้อื่น ลักษณะอีกอันหนึ่งที่สำคัญและเป็นที่เกี่ยวข้องกันมากก็คือ การเน้นที่การกระทำความคิดฐานคิดต่อชักชวนในที่สาธารณะเพื่อจูงจูงหมายการค้าประเวณี

3. ระบบการจดทะเบียน (The Regulatory System) ลักษณะโดยทั่วไปของระบบนี้คือการยอมรับว่าการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายและกำหนดให้จดทะเบียนโสเภณี รวมทั้งมีการตรวจสุขภาพโสเภณีตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อโรค ในขณะที่หลายประเทศไม่กำหนดให้ผู้เที่ยวหรือผู้ซื้อบริการมีการตรวจโรค การประกอบการค้าประเวณีจะกำหนดให้อยู่ในบริเวณเฉพาะ เช่น กฎหมายกำหนดเขตการมีใบอนุญาตค้าประเวณี ระบบนี้จะอนุญาตให้โสเภณีทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายได้จึงอาจช่วยแก้ปัญหาที่เกิดจากการก่อความรำคาญอันเนื่องจากการติดต่อชักชวนลูกค้าในที่สาธารณะ

ในส่วนของตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีนั้น จะเห็นได้ว่าการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กล่าวถึงกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ดังนี้

1. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ออกมาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 โดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ลงโทษแก่ตัวโสเภณีหรือผู้ค้าประเวณี แต่จะลงโทษแก่ผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการค้าประเวณี ผู้ที่ติดต่อ ชักชวนหรือแนะนำด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือกระทำการเผยแพร่ไปยังสาธารณะ เพื่อการค้าประเวณี ผู้กระทำชำเราหรือกระทำการอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่น แก่บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี ในสถานการค้าประเวณี ผู้ที่เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาบุคคลไปเพื่อกระทำการค้าประเวณี บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ให้อนุญาต หรือผู้อยู่ในปกครองกระทำการค้าประเวณี ผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ ผู้ดูแล ผู้จัดการกิจการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี รวมทั้งผู้สนับสนุนให้มีการค้าประเวณีด้วย

2. พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ซึ่งออกมาเพื่อแก้ไขบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2471 ที่ยังมีขอบเขตที่จำกัดทั้งในแง่ของฐานความผิด และมาตรการที่กำหนดไว้เพื่อช่วยเหลือหรือกักตัวหญิงหรือเด็ก เพื่อสอบสวนข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดหรือมาตรการในการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์แก่หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ จึงมีการตราพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 โดยพระราชบัญญัตินี้ได้ขยายขอบเขตการคุ้มครองไปถึงเด็กชายด้วย และมีการกำหนดมาตรการและกลไกในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กให้แก่เจ้าหน้าที่ เช่น การให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจตราสอดส่องตามท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ โรงงาน

สถานีขนส่ง สถานบริการและที่สาธารณะต่างๆ ให้มีอำนาจในการเรียกบุคคลมาให้การหรือส่งพยานหลักฐานมีอำนาจในการค้นสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ ก็ได้ เป็นต้น

3. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540 โดยการนำเอาการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กที่ยังไม่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่นมากำหนดให้เป็นความผิดเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา โดยมีการเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 282 และมาตรา 283 เพิ่มเป็นอนุมาตรา 2 ทวิ ของมาตรา 7 แห่งประมวลกฎหมายอาญาคือ ให้ความผิดเกี่ยวกับเพศนี้เป็นความผิดในทางอาญาระหว่างประเทศ เป็นความผิดต่อความสงบเรียบร้อยระหว่างประเทศที่ประเทศต่างๆ มีเขตอำนาจตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีการแก้ไขโดยขยายความผิดกรณีการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพา เพื่อการอนาจาร ให้สนองความใคร่ของผู้อื่นที่กระทำต่อผู้หญิงหรือเด็ก ให้รวมไปถึงการกระทำต่อผู้ชายด้วยและลงโทษผู้ที่พาเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ไปเพื่อการอนาจารแม้จะเกิดจากความยินยอมก็ตาม และลงโทษสำหรับการรับไว้ จำหน่าย ล่อไป หรือชักพาไป ซึ่งเด็กอายุไม่เกินกว่า 18 ปี เพื่อหาประโยชน์อันไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย ซึ่งถือว่าการคุ้มครองที่มากขึ้นกว่าบทบัญญัติเดิม โดยนอกจากจะมีการแก้ไขบทบัญญัติเดิมแล้วยังมีการเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายในการเอาผิดต่อบุคคลซึ่งพาบุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี ไปเพื่อการอนาจาร แม้บุคคลนั้นจะยินยอม โดยบัญญัติเพิ่มขึ้นมาในมาตรา 283 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และได้มีการแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 284 โดยมีการเพิ่มความคุ้มครองผู้ชายซึ่งถูกพาไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดครองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใดด้วย ซึ่งตามมาตรา 284 เดิมนั้นให้ความคุ้มครองแต่เฉพาะหญิงเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มเติมในมาตรา 312 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นความผิดฐานค้าบุคคลด้วย โดยเป็นการลงโทษต่อบุคคลที่มีการเอาคนลงเป็นทาส ค้าบุคคล ทั้งนี้ไม่ว่าการค้าบุคคลจะเพื่อการค้าประเวณีหรือเพื่อประโยชน์อื่นใดก็ตาม

ซึ่งเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีต่างประเทศ ผู้วิจัย ได้ยกตัวอย่างกฎหมายเพื่อทำการเปรียบเทียบ 3 ประเทศ ดังนี้

1. กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีบทบัญญัติกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านเพื่อปกป้องเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย ปี 2543 ซึ่งได้บัญญัติขึ้นเพื่อที่จะต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กที่ตกอยู่ในสภาพของการเป็นทาส และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการลงโทษบุคคลผู้ทำการค้ามนุษย์และปกป้องเหยื่อจากการค้ามนุษย์ และกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านเพื่อปกป้องเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย ปี 2543 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อให้มีการต่อต้านการกระทำที่รุนแรงต่อหญิงและเด็ก ซึ่งการค้าหญิงและเด็กนั้นถือเป็นการกระทำอย่างหนึ่งที่ว่า เป็นการกระทำที่รุนแรงต่อหญิงและเด็ก

2. กฎหมายของประเทศเยอรมัน ซึ่งมีการกำหนดถึงความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเอาไว้ โดยถือเป็นความผิดอาญาในลักษณะฐานความผิดต่างๆ เช่น ความผิดฐานค้าประเวณีเด็ก (มาตรา 176) ความผิดฐานค้าประเวณีเด็กที่ร้ายแรง (มาตรา 176 a) ความผิดฐานค้าประเวณีเด็กที่มีผลถึงแก่ความตาย (มาตรา 176 b) ความผิดฐานการบังคับ ขู่เข็ญทางเพศและการข่มขืน (มาตรา 177) ความผิดฐานการบังคับ ขู่เข็ญทางเพศและการข่มขืนที่มีผลถึงแก่ความตาย (มาตรา 178) ความผิดฐานการค้ามนุษย์ (มาตรา 180 b) ความผิดฐานการค้ามนุษย์ที่ร้ายแรง (มาตรา 181) ความผิดฐานการค้าประเวณีผู้เยาว์ (มาตรา 182) เป็นต้น

3. กฎหมายประเทศเบลเยียม ก็ได้มีการกำหนดเอาไว้เป็นความผิดอาญาในลักษณะฐานความผิดต่างๆ ไว้เช่นกัน เช่น ความผิดฐานให้การสนับสนุนการค้าประเวณี (มาตรา 379) ความผิดฐานค้าประเวณี (มาตรา 380 ทวิ) และความผิดฐานสมคบกระทำการค้าประเวณี (มาตรา 381 ทวิ) เป็นต้น

โดยเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก กับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมันและประเทศเบลเยียมแล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายของต่างประเทศนั้น มีการกำหนดถึงมาตรการต่างๆ ในการป้องกันปัญหาการค้าประเวณีเอาไว้มากกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศไทย โดยเฉพาะกฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่บทในการแก้ไขปัญหาค้าประเวณีนั้นมีการกำหนดถึงมาตรการต่างๆ ในการป้องกันการค้าหญิงและเด็กเอาไว้มากและชัดเจนที่สุด โดยหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่ากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกามีการกำหนดถึงการป้องกันและช่วยเหลือผู้เสียหาย ทั้งผู้เสียหายที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและอยู่ต่างประเทศด้วย เช่น การให้บริการในการช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย การบริการในการสร้างที่พักอาศัย การจัดให้มีบริการในด้านการให้คำปรึกษา เป็นต้น อีกทั้งมีการกำหนดหน่วยงานที่มาดูแลปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะมีการกำหนดถึงมาตรฐานขั้นต่ำในการกำจัดการค้ามนุษย์ไว้ มีการกำหนดการฟ้องร้องดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดจากการค้ามนุษย์เอาไว้อย่างจริงจัง เป็นต้น นอกจากนี้แล้วในกฎหมายของเบลเยียมก็ได้มีการกำหนดถึงมาตรการในการที่ให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมในฐานะที่เป็นพยานในคดี อันเป็นกระบวนการที่มีการเชื่อมโยงกันของการคุ้มครองผู้เสียหายและเรื่องของการรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งจะได้้นำแนวทางและบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศมาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจากเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาการค้าประเวณี พบว่าปัญหาโสเภณีเป็นปัญหาสังคมที่มีปัจจัยมูลเหตุสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม วัฒนธรรมและการศึกษา การแก้ไขปัญหาโสเภณีไม่อาจจะนำมาตรการในด้านใดด้านหนึ่งมาใช้ดำเนินการเพียงลำพัง โดยเฉพาะมาตรการทางด้านกฎหมาย แม้ว่าจะมีกฎหมายห้ามการค้าประเวณีอย่างเด็ดขาด โสเภณีก็ไม่อาจจะหมดไปได้จนกว่าจะขจัดสาเหตุของปัญหาโสเภณีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างจริงจัง การแก้ไขปัญหาโสเภณีจึงควรที่จะได้พิจารณาและดำเนินการในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. รัฐบาลควรพิจารณาถึงการปรับเปลี่ยนแผนการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งเท่าที่ผ่านมาได้นำไปสู่ช่องว่างที่กว้างขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งระหว่างคนรวยกับคนจนหรือระหว่างเขตเมืองกับชนบท แผนพัฒนาที่มุ่งเน้นด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมได้ทำให้คนชนบทอยู่ในสภาพล้มละลายทางเศรษฐกิจ จากการที่ผลผลิตทางการเกษตรอยู่ในสภาพตกต่ำอย่างไม่เคยเปลี่ยนแปลง ทำให้หญิงและเด็กที่อยู่ในชนบทไม่มีทางเลือกมากนัก การพัฒนาที่ผ่านมาในอดีตได้ก่อให้เกิดระบบบริโภคนิยมขึ้น และนำมาซึ่งความต้องการของสินค้าที่ฟุ่มเฟือย จากการที่การค้าประเวณีมีสาเหตุมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมหลายด้าน จึงไม่อาจหวังได้ว่าแก้ไข้ปัญหาโดยใช้กฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวนโยบายการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแก้ไข้ปัญหาเศรษฐกิจเพื่อบรรเทาปัญหาความยากจนและเพิ่มโอกาสทางสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดธุรกิจการค้าประเวณี ดังนี้

1.1 รัฐบาลควรแก้ไข้ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบท เนื่องจากโสเภณีโดยส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในประเทศไทยมาจากชนบท เนื่องจากปัญหาความยากจนเพื่อมาประกอบอาชีพในตัวเมืองหารายได้จุนเจือครอบครัว ดังนั้นหากสามารถแก้ไข้ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทได้แล้ว ก็จะสามารถแก้ไข้ปัญหาโสเภณีได้ในระดับหนึ่ง

1.2 รัฐบาลควรแก้ไข้ปัญหาภาวะการว่างงานของประชาชน การว่างงานของประชาชนได้มีส่วนผลักดันให้ทั้งผู้ไร้การศึกษาและมีการศึกษาหันเหชีวิตเข้าสู่การค้าประเวณี รัฐบาลจึงควรมีนโยบายในการแก้ไข้ปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งนับวันมีแต่จะทวีความรุนแรงขึ้น

1.3 รัฐบาลควรมีการยกระดับค่าครองชีพและกระจายรายได้ นอกจากปัญหาการว่างงานแล้วปัญหาหารายได้ของราษฎรที่ไม่เพียงพอกับค่าครองชีพที่ถีบตัวสูงขึ้นเป็นสิ่งที่รัฐบาลจะต้องเร่งแก้ไข้รายได้ที่ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ผลักดันให้หญิงจำนวนมากหารายได้พิเศษด้วยการค้าประเวณี นอกจากนี้การยกระดับค่าครองชีพของประชาชนแล้วการกระจายรายได้

ไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมก็นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นเดียวกัน ความผิดพลาดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งได้ส่งผลให้ปัญหาความยากจนของประชาชนนอกจากจะไม่ได้รับการแก้ไขแล้วยังทับถมทวีขึ้นอีกด้วย นั่นคือความผิดพลาดที่ไม่ได้มีมาตรการที่เป็นจริง เพื่อการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยเฉพาะประชาชนในชนบทได้รับผลจากการพัฒนาของรัฐบาลน้อยมากเมื่อเทียบกับประชาชนในเขตเมือง

1.4 รัฐบาลควรมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพ (นอกภาคเกษตร) ที่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างสม่ำเสมอให้กับครอบครัวในชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ยากจน โดยเน้นการอบรมทักษะและอาชีพที่เหมาะสมกับพื้นที่และความต้องการของตลาดแรงงานและนโยบายการส่งเสริมอาชีพของรัฐ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องร่วมมือกับธุรกิจเอกชนในการฝึกอาชีพที่ธุรกิจเอกชนเองได้รับผลประโยชน์และสมาชิกของครอบครัวชนบทมีงานทำที่มีรายได้ได้อย่างสม่ำเสมอ

1.5 รัฐบาลควรส่งเสริมให้ราษฎรในแต่ละชุมชนได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยรัฐเป็นแรงผลักดันให้มีการลงทุนขนาดย่อมในระดับหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการสร้างงานในชนบทและเศรษฐกิจของชุมชนเกิดการหมุนเวียน

1.6 รัฐบาลจะกำหนดนโยบายอย่างจริงจังในการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจในชนบทอย่างแท้จริง เพื่อเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้มั่นคงรวมทั้งป้องกันการโยกย้ายแรงงาน การไร้งานทำ โดยเน้นท้องถิ่นที่ยากจนมากและที่มีปัญหาสตรีไปเป็นหญิงบริการในเมืองเป็นอันดับแรก

2. ควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีให้สามารถจัดการกับปัญหาโสเภณีและการใช้สื่อลามก ตลอดจนการโฆษณาเชิญชวนที่สื่อเจตนาเพื่อการค้าประเวณี เนื่องจากกฎหมายฉบับต่างๆ ที่รัฐนำมาบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันขาดความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป อาจเนื่องมาจากความเก่าแก่ล้าสมัยไม่ทันยุคทันสมัย แต่ทั้งนี้ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาและแนวทางในการแก้ไขเสียก่อน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ความเป็นจริงในปัจจุบัน เพื่อเป็นการช่วยลดช่องโหว่กลายเป็นเครื่องมือของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะนำไปใช้แสวงผลประโยชน์ และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย ดังนี้

2.1 ตามขอบเขตของพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ไม่สามารถครอบคลุมการค้าหญิงและเด็กในลักษณะที่จัดตั้งเป็นองค์กร มีแต่เพียงการสมคบกันซึ่งจะมีมาตรฐานการพิสูจน์แบบหนึ่ง กล่าวคือจะต้องมีหลักฐานพยานว่าผู้ใดผู้หนึ่งมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดแต่ละคดีตามความเป็นจริง แต่ผู้รับประโยชน์ ผู้ถือหุ้นหรือร่วมลงทุนในการดำเนินกิจการผิดกฎหมายนี้ หากไม่มีพยานหลักฐานชี้ชัดว่าเกี่ยวข้องในความผิด

แต่ละคดีโดยตรง อาจจะไม่สามารถลงโทษบุคคลเหล่านี้ได้ ดังนั้นจึงควรมีกำหนดบทบัญญัติที่กำหนดการกระทำความผิดและมาตรฐานการพิสูจน์ที่จะครอบคลุมบุคคลในกลุ่มเหล่านี้ได้ด้วย ซึ่งหมายความว่าหากบุคคลเหล่านี้เป็นสมาชิกผู้ถือหุ้นหรืออื่นใดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม คำหาญและเด็กได้รับประโยชน์จากการคำหาญและเด็ก ถือว่าเป็นตัวการร่วมกระทำความผิด เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าไม่รู้ข้อเท็จจริงว่ากิจการขององค์กรข้างต้นเป็นกิจการคำหาญหรือเด็ก

2.2 กำหนดให้มีกฎหมายที่เข้ามาควบคุมการโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเข้ามาควบคุมเรื่องนี้อย่างชัดเจน คงมีแต่เพียงการควบคุมสื่อโดยทั่วไปเท่านั้น ซึ่งจะมีความซับซ้อนน้อยกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพราะเหตุที่ว่าในปัจจุบันนั้น การคำหาญและเด็กเพื่อการค้าประเวณีได้มีการพัฒนารูปแบบขึ้น โดยมีการโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างแพร่หลาย

2.3 ควรพิจารณาทบทวนกฎหมายที่มองว่าการค้าประเวณีเป็นอาชญากรรม เพื่อให้หาญที่ค้าประเวณีจะไม่ถูกฟ้องร้องคดีในความผิดเกี่ยวกับการเป็นพนักงานบริการทางเพศ เพื่อให้หาญบริการทางเพศจะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายได้เต็มที่ โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างกฎหมายที่ส่งเสริมการสร้างพลังมากกว่าการควบคุมซึ่งทำร้ายผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเพียงอย่างเดียว แต่ได้สร้างผลกำไรมหาศาลให้กับผู้ค้าพร้อมทั้งเป็นการป้องกันการปฏิบัติโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากการค้าประเวณีมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ รอบด้าน การแก้ไขกฎหมายไม่ควรจะจำกัดเฉพาะแต่การลงโทษผู้ค้าประเวณีและผู้แสวงประโยชน์ทางเพศจากผู้ค้าประเวณีเท่านั้น ควรมีกฎหมายสวัสดิการสังคม การรักษาพยาบาลและบริการสังคมอื่นๆ เพื่อจะช่วยเหลือคนยากจนในสังคม

2.4 การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ดังนี้

มาตรา 4 “การค้าประเวณี” หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใด เพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่นอันเป็นการลำสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศรวมถึงผู้ที่มีใจคนไทย

มาตรา 4 “สถานการค้าประเวณี” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เพื่อการค้าประเวณีหรือยอมให้มีการค้าประเวณีและสถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลอื่นให้หมายความรวมถึงที่พักอาศัยส่วนบุคคลเพื่อกระทำการค้าประเวณีด้วย

มาตรา 8 ผู้ใดกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีในสถานการค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอม

หรือไม่ก็ตาม หากกระทำต่อคู่สมรสของตน โดยสมยอมด้วยกันทั้งสองฝ่ายแต่มิใช่เพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่นผู้กระทำไม่มีความผิด

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 นั้น กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับโทษหนักขึ้นในความผิดหน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำด้วยประการอื่นใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายหรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่ข่มขู่ด้วยประการใดๆว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายแก่ผู้อื่นเพื่อข่มขู่ใจให้ผู้อื่นนั้น กระทำการค้าประเวณีตามมาตรา 12 เท่านั้น ส่วนในความผิดที่เจ้าพนักงานได้กระทำความผิดฐานชักชวน ตามมาตรา 5 หรือฐานเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี ตามมาตรา 6 หรือ ฐานไปรับโฆษณา ตามมาตรา 7 หรือเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ฯลฯ ตามมาตรา 9 หรือเป็นเจ้าของ หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณีตามมาตรา 11 กฎหมายไม่ได้กำหนดบทลงโทษให้เจ้าพนักงานรับผิดเพิ่มขึ้นเหมือนที่กำหนดในมาตรา 12 ดังนั้นจึงควรกำหนดบทลงโทษให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับโทษหนักขึ้นในความผิดอื่นๆ ตามที่ได้กล่าวมาด้วยนอกเหนือจากความผิดตามมาตรา 12 เท่านั้น

2.5 การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ดังนี้

การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 โดยให้มีลักษณะมีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบมากขึ้นกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบันและกำหนดเอาไว้ว่าเป็นหมวดหมู่ กล่าวคือกำหนดถึงวิธีการในการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กพร้อมทั้งการลงมือในการปฏิบัติดังกล่าวอย่างจริงจัง โดยให้มีจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก โดยขจัดปัญหาการค้าประเวณีให้หมดไป โดยอาจนำกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาคือ กฎหมายว่าด้วยการต่อต้านเพื่อปกป้องเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย ปี 2543 และกฎหมายว่าด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับสตรี ปี 2543

มาเป็นกฎหมายแม่บทในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทย โดยจะต้องวางนโยบายในการจัดผู้ค้าหญิงและเด็ก รวมถึงผู้รับประโยชน์จากการกระทำดังกล่าว

การกำหนดค่านิยมของการค้าหญิงและเด็กขึ้นใหม่เพื่อให้เกิดความรัดกุมในการบังคับใช้ให้ หมายถึง การเกณฑ์ การขนส่ง การโยกย้าย การรับไว้ซึ่งบุคคลโดยการขู่ข่มขู่หรือใช้กำลังหรือการบังคับขู่ข่มขู่ในรูปแบบอื่น การลักพา นื้อ โกง หลอกหลวง การใช้อำนาจในทางที่ผิดหรือการใช้ตำแหน่งในทางที่ไม่เหมาะสมในการให้หรือรับไว้ซึ่งค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นๆ ในการที่บุคคลคนหนึ่งมีอำนาจควบคุมเหนือบุคคลอีกคนหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดรวมถึงการแสวงหาประโยชน์เพื่อการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับให้ใช้แรงงานหรือบริการ การเป็นทาส หรือตกอยู่ในสภาพที่เหมือนทาส หรือการเคลื่อนย้ายบุคคลที่เป็นทาส

หรือตกอยู่ในสภาพที่เหมือนทาสไปยังที่ต่างๆ โดยนำเอารายละเอียดกฎหมายสหรัฐอเมริกา มาประกอบในการกำหนดนิยาม อย่างน้อยที่สุดคำจำกัดความจากการค้าหญิงและเด็ก ไม่ว่าจะด้วย วัตถุประสงค์ใดๆ ต้องถือว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญาทั้งสิ้น โดยให้ครอบคลุมการกระทำ ความผิด ดังนี้

- บุคคลใดที่มีความเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้สมคบ ผู้ร่วมมือกัน ในลักษณะขององค์กร จัดตั้ง ผู้รับประโยชน์จากบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรอาชญากรรมค้าหญิงและเด็ก ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรอาชญากรรม

- ผู้ค้าหญิงและเด็ก ผู้รับประโยชน์ และองค์กรอาชญากรรม ต้องรับผิดชอบละเมิดต่อผู้เสียหาย โดยให้อำนาจพนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องแทนผู้เสียหายได้

การกำหนดให้มีมาตรการในการคุ้มครองรวมถึงการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย จากอาชญากรรมค้าหญิงและเด็กให้มากขึ้นกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายของประเทศไทยมีการกำหนดในเรื่องของสิทธิในการถูกกักตัว เพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบเอกสารหรือพยานหลักฐาน เรื่องการให้ความช่วยเหลือในด้านอาหาร ที่พักและการส่งกลับไปยังประเทศหรือภูมิลำเนาเดิม โดยมาตรการในการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหาย จากอาชญากรรมการค้าหญิงและเด็กที่จะกำหนดเพิ่มขึ้น ควรคำนึงถึงความเสียหายที่ผู้เสียหาย ได้รับ และการให้ผู้เสียหายกลับคืนสู่สภาพเดิมได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งรวมถึงการชดเชย ค่าทดแทน ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายอย่างเหมาะสมด้วย โดยเฉพาะในกรณีที่มีการคุกคามหรือข่มขู่ ผู้เสียหาย ซึ่งการช่วยเหลือผู้เสียหายนั้น ได้แก่ ให้คำปรึกษาและข้อมูลข่าวสารต่างๆ และให้ความรู้ถึงสิทธิทางกฎหมายต่างๆ แก่ผู้เสียหาย เพื่อให้เข้าใจถึงสิทธิต่างๆ ที่ตนเองมีอยู่ การรักษาทางการแพทย์ การช่วยเหลือทางร่างกาย โดยกำหนดให้มีการบำบัดฟื้นฟู คุณแลสุขภาพของผู้เสียหาย รวมถึงได้รับการพัฒนาการต่างๆ ด้วยการให้โอกาสการจ้างงาน การให้การศึกษาและการฝึกอบรม เพื่อที่จะทำให้ผู้เสียหายนั้นมีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งให้ผู้เสียหายได้รับการบำบัด ฟื้นฟู ซึ่งจะทำให้ผู้เสียหายสามารถไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและใช้ชีวิตในสังคมได้

กำหนดให้มีบทลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะที่กระทำการกันเป็นองค์กรอาชญากรรมด้วย เนื่องจากหากพิจารณาตามกฎหมายของประเทศไทยในพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 แล้วจะพบว่า มีการกำหนดถึงความผิดในการสมคบกันเท่านั้น ไม่ได้มีการกำหนดถึงความผิดในลักษณะร่วมกันกระทำกัน อย่างเป็นองค์กร ซึ่งมาตรฐานในการพิสูจน์ที่จะให้ครอบคลุมถึงบุคคลที่กระทำการในลักษณะที่เป็นองค์กรอาชญากรรมพร้อมทั้งการลงโทษผู้กระทำผิดด้วย เพราะเหตุที่ว่าปัจจุบันนี้การค้าหญิงและเด็กนั้นได้มีการพัฒนาจนกลายเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติแล้ว

3. การจัดตั้งองค์กรขึ้นมารับมือกับองค์กรอาชญากรรมค้ายาและเด็กเป็นการเฉพาะ หากมีองค์กรเหล่านี้เกิดขึ้นแล้วก็ต้องมีบทบัญญัติกำหนดภารกิจ อำนาจหน้าที่ให้องค์กรที่มีอยู่แล้ว เป็นผู้รับผิดชอบในการปราบปราม เช่น กรมสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษสังกัดกระทรวงยุติธรรม แต่ทั้งนี้ต้องมีการออกแบบขององค์กรให้เน้นงานสืบสวนเป็นหลักใหญ่ โดยสามารถระดมทรัพยากร จากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้อย่างไม่จำกัด ภารกิจและอำนาจหน้าที่อีกส่วนก็คือ การร่วมกับ พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีค้ายาและเด็กที่จัดตั้งในลักษณะ องค์กร หน่วยงานนี้ควรจะสามารถมีอำนาจในการแทรกแซงเข้าไปในระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบสื่อสารใดๆ เพื่อตรวจค้นการค้าค้ายาและเด็ก รวมทั้งเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการค้ายาและเด็กได้หากมีเหตุอันควรสงสัย องค์กรนี้ควรจะเป็นองค์กรสืบราชการลับ ไม่มี สำนักงานให้ประชาชนทั่วไปติดต่อ แต่เป็นหน่วยงานที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของหน่วยงาน เท่านั้น จึงจะมีสิทธิติดต่อและอาจต้องมีคณะกรรมการอิสระที่แต่งตั้งขึ้นเพื่อควบคุมการปฏิบัติ หน้าที่ ของหน่วยงานเหล่านี้ โดยตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติงานทุจริตหรือใช้อำนาจหน้าที่ในทาง มิชอบอย่างไรอย่างหนึ่งหรือไม่

4. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อให้ความผิด มูลฐานครอบคลุมถึงการค้ายาหรือเด็กไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการค้าประเวณีหรือไม่ ซึ่งความว่ามาตรการตามพระราชบัญญัตินี้สามารถครอบคลุมถึงองค์กรอาชญากรรมและเครือข่าย ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาและเด็ก ไม่ว่าจะการค้าค้ายาและเด็กจะกระทำ โดยวิธีการใด เพื่อประโยชน์อันใด

5. จำกัดจำนวนสถานบริการและกำหนดเขตควบคุมเพื่อไม่ให้สถานบริการตั้งขึ้น อย่างกระจัดกระจายในทุกถนน ทุกเขตพื้นที่เช่นขณะนี้ นอกจากกำหนดเขตควบคุมทางกฎหมาย อาจจะต้องใช้มาตรการทางภาษี และกฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจำกัดและลดทอน การเปิดสถานบริการ และสถานบริการที่ไม่ใช่กิจการให้เช่าพักแรมเป็นการเฉพาะไม่ควรอนุญาต ให้มีการจัดพักผ่อนหลับนอนแก่ลูกค้า เช่น สถานอบอาบนวด ไม่ว่าจะแบบแผนปัจจุบัน หรือโบราณ โรงน้ำชา หรืออื่นๆ นอกจากนั้นสถานที่ให้บริการเรื่องการนวดไม่ควรอนุญาตให้มี การนวดในที่รโหฐานควรมีการอบรมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้าประเวณีแก่เจ้าหน้าที่ ผู้บังคับใช้กฎหมายให้มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี เพื่อจะได้ เกิดความเข้าใจและตระหนักในการคุ้มครองผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้าประเวณี

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพมหานคร. (2544). *เปิดโปง* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.bangkokbizweek.com/> [2549, 13 เมษายน].
- กรุงเทพมหานคร. (2546). *เศรษฐกิจนอกระบบ มูลค่า 5 แสนล้านบาท* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://rdd.mcot.net/np/46/06/09/82.htm> [2549, 13 เมษายน].
- กรุงเทพมหานคร. (2547). *เศรษฐกิจนอกระบบต้องส่งเสริมด้วยความดีงาม* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.nidambel1.net/ekonomiz/2004q2/article2004june28p3.htm> [2549, 13 เมษายน].
- กฤตยา อาชวนิจกุล และวารารณณ์ แซ่มสนิท. (2537). *วัยรุ่นไทยกับการซื้อประเวณี*. ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กองกามโรค กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข. (2549). *รายงานการสำรวจสถานบริการทางเพศและผู้ให้บริการทางเพศ* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www3.easywebtime.com/aids_stis/statvd2.html [2549, 13 เมษายน].
- คติ มุฑงันท์. (2547). *รายได้แสนล้านจากหญิงงามเมือง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.corpthai.com/magz.php?action=column&clummid=00000317> [2549, 17 เมษายน].
- คินอิเดะ มูซาโกจิ และ โมนิกา เจ วอชิงตัน. (2542). *การค้าหญิงในเอเชีย: จากการรับรู้ถึงการตอบโต้ : เอกสารคู่มือในการอ้างอิงสำหรับเจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไป* (ผาณิต บุญยะวรรณะ, แปล). เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จรรยา เศรษฐบุตร และสุภาณี เวชาพงศา. (2537). *NICs เขตปลอดโสเภณี ?* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จักรมณณ์ ผาสุกวนิช. (2547, 16 มกราคม). เศรษฐกิจ “นอกระบบ” สะท้อนระดับการพัฒนาประเทศ. *มติชนรายสัปดาห์*, หน้า 2.
- เฉลิม นพเกล้า. (2529). *การส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกรณีความผิดเกี่ยวกับอากาศยาน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนกพล สกลผดุงเขตต์. (2545). *การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก: ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

-
- ธนวดี ท่าจีน และเพ็ญศิริ ตระกูลสังจำวัตร. (2527). **ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ไข**
ปัญหา. กรุงเทพฯ: โครงการสตรีศึกษา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตรีรัตน์ เหมนะสิริ. (2546). **ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาหญิงเป็นโสเภณี: ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร**.
วิทยานิพนธ์มานุษยวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา,
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวนน้อย ตรีรัตน์ และปิยวรรณ สุขศรี. (2545). **สภาพความรุนแรงของปัญหาองค์กรอาชญากรรม**
ข้ามชาติในประเทศไทยยุคกิจกรรมองค์กร (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
http://www.nidambe11.net/person/biography/nuannoit_rirat.htm [2549, 13 เมษายน].
- นิวัตร สุวรรณพัฒนา. (2541). **ชุมชนค้าประเวณี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ผู้จัดการรายวัน. (2544). **ทัศนะทิ้งท้าย** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.manager.co.th/>
[2548, 2 ธันวาคม].
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร, สังคีต พิริยะรังสรรค์ และนวนน้อย ตรีรัตน์. (2543). **ห่วย ช่อง บ่อน ยาบ้า**
เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ตรีสวิน
(ซิลค์เวอร์มบุคส์).
- พัชรภรณ์ ภาภูตานนท์. (2546). **การศึกษาคูณภาพชีวิตหญิงขายบริการทางเพศ**. สารนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- มติชนรายสัปดาห์. (2546). **เศรษฐกิจใต้ดิน** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2003q4/article2003nov14p4.htm> [2549, 13 เมษายน].
- _____. (2547ก). **โสเภณี การค้าสตรีและเด็ก** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://แหล่งข้อมูลเศรษฐกิจใต้ดิน2.htm> [2548, 2 ธันวาคม].
- _____. (2547ข). **เศรษฐกิจนอกระบบ** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.nidambeii.net/ekoniz/2004q1/article2004feb13p4.htm> [2549, 13 เมษายน].
- รุ่งโรจน์ รอดสิน. (2545). **ความสามารถของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี**
แอบแฝงในสถานบริการอาบ อบ นวด ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัชรพล ประสารราชกิจ. (2543). **การดำเนินการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศ**
ในกลุ่มอาเซียน. กรุงเทพฯ: สถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

-
- วันชัย รุจนวงศ์. (2547). ธุรกิจนอกกฎหมาย: การค้าหญิงและเด็กเพื่อธุรกิจบริการทางเพศ
ในประเทศไทยและต่างประเทศ. *รัฐสารภิรักษ์*, 46(1), หน้า 88 - 99.
- ศิริพร สะโครบานัค และคณะ. (2546). *การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามมติ
คณะรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขปัญหาโสเภณีเด็ก* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<http://rh.anamai.moph.go.th/t22.htm> [2548, 2 ธันวาคม].
- ศิริเมฆล์ พงษ์ไพจิตร. (2539). *การนำหลักสมคบกันกระทำ ความผิดมาใช้ในการปราบปรามองค์กร
อาชญากรรม ศึกษาเฉพาะกรณีการแสวงหารายได้และผลประโยชน์จากการค้าประเวณี.*
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค. (2549). *แนวทางการดำเนินงาน
รณรงค์วันรวมใจต้านภัยเอดส์* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [http://salt.dpc7.net/scrindex/
Aids_promotion.doc](http://salt.dpc7.net/scrindex/Aids_promotion.doc) [2549, 13 เมษายน].
- สวนดุสิตโพล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2546, 25 กันยายน). *สำรวจความคิดเห็นประชาชน
ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล. หนังสือพิมพ์สยามรัฐ*, หน้า 6.
- สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. (2546). *สถิติการดำเนินคดีกับผู้กระทำ
ความผิดฐานฟอกเงิน* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [http://www.cr-police.org/crime_
laundring.htm](http://www.cr-police.org/crime_laundring.htm) [2549, 13 เมษายน].
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546ก). *การก่ออาชญากรรมของ
ชาวต่างชาติในไทย* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [http://www.thethainews.com/analyzed/
domestic/dom090848_4.htm](http://www.thethainews.com/analyzed/domestic/dom090848_4.htm) [2549, 13 เมษายน].

ผู้วิจัย

พันตำรวจตรี ทัยเลิศ ลือป้อ วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปัจจุบันอาชีพรับราชการเป็น เจ้าหน้าที่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร
ตำบลพิทยา